

Krew każdego dawcy obecnie badana jest w kierunku przeciwciał anty HIV 1, 2, antygeny HBs, przeciwciał anty-HCV lub RNA HCV, odczynów kiłowych, DNA HBV i RNA HIV.

Kto może być krwiodawcą?

Krwiodawcą może zostać każda zdrowa osoba w wieku 18 – 65 lat, o wadze ciała powyżej 50 kg (ilość pobranej krwi, 450 ml, musi być mniejsza niż 10% ogólnej ilości krwi w organizmie), jednakże:

- w wyjątkowych przypadkach krwiodawcą może zostać osoba powyżej 17. roku życia, po wyrażeniu przez nią oraz przez przedstawiciela ustawowego, w obecności lekarza, w formie pisemnej, zgody na pobranie,
- osoby w wieku powyżej 65 lat, które dotychczas systematycznie oddawały krew, nadal mogą ją oddawać, po corocznym uzyskaniu zgody lekarza w Centrum Krwiodawstwa lub jego Oddziale Terenowym,
- krwinki czerwone metodą podwójnej erytroaferezy mogą oddawać wyłącznie osoby o wadze ciała powyżej 70 kg i z odpowiednio wysokim poziomem hemoglobiny (powyżej 140 g/l).

Fakty i mity

MIT: oddając krew można się zarazić

MIT: oddawanie krwi uzależnia

MIT: aby oddać krew, trzeba znać swoją grupę krwi

MIT: za oddawanie krwi dostaje się pieniądze

FAKT: jednorazowo pobiera się 450 ml krwi

FAKT: przed oddaniem krwi należy unikać tłustych potraw

FAKT: przed oddaniem krwi należy pić dużo wody lub soków owocowych

FAKT: pół godziny przed oddaniem krwi nie należy palić papierosów

MIT: oddawanie krwi powoduje zmianę wagi ciała

Przyjmowanie tabletek antykoncepcyjnych nie jest przeciwwskazaniem do oddawania krwi.

Przyjmowanie kreatyny i anaboliików jest przeciwwskazaniem do oddawania krwi.

Alergia pokarmowa nie jest przeciwwskazaniem do oddawania krwi, pod warunkiem, że leczona jest tylko dietą. Gdy pacjent zażywa leki, wówczas nie może oddawać krwi.

Pacjent z dodatnim wynikiem w kierunku obecności przeciwciał anty-HCV nie może oddawać krwi.

Zakażenie wirusem HBV dyskwalifikuje dawcę na stałe.

Pacjent z leczonym nadciśnieniem krwi nie powinien oddawać krwi.

Cały okres trwania ciąży i karmienia piersią jest przeciwwskazaniem do oddawania krwi.

Jakie mamy przeciwwskazania do oddawania krwi?

- okres miesiączkowania i do 3 dni po zakończeniu,
- 7 dni po zabiegu usunięcia zęba, leczeniu przewodowym i innych drobnych zabiegach chirurgicznych,
- do następnego dnia po leczeniu zęba i wizycie u stomatologa,
- 2 lata od potwierdzonego wyleczenia brucelozy i gorączki Q,
- 3 lata po zakończeniu leczenia i braku objawów malarii (pod warunkiem, że badania immunologiczne lub metodami biologii molekularnej dają wyniki negatywne),
- 2 lata po przebyciu gorączki reumatycznej, jeśli nie wystąpiła przewlekła choroba serca,
- 2 lata od potwierdzonego wyleczenia zapalenia szpiku,
- 6 miesięcy od całkowitego wyleczenia z toksoplazmozy,
- 6 miesięcy od wyleczenia mononukleozy zakaźnej,
- 6 miesięcy po porodzie lub po zakończeniu ciąży,
- 6 miesięcy po przetoczeniu krwi i jej składników,
- 6 miesięcy po przeszczepie ludzkich komórek i tkanek,
- co najmniej 2 tygodnie po przebyciu choroby zakaźnej,

Rzecznik Praw Pacjenta

- 2 tygodnie od dnia ustąpienia objawów gorączki ponad 38 st. C, grypy, infekcji grypopodobnej,
- kontakt z chorobami zakaźnymi dyskwalifikuje na czas odpowiadający dwukrotnemu okresowi inkubacji, a w przypadku narażenia na zakażenie kilkoma czynnikami chorobotwórczymi - dyskwalifikacja jak dla choroby o najdłuższym okresie inkubacji,
- bliski kontakt w warunkach domowych z chorym na wirusowe zapalenie wątroby dyskwalifikuje na okres 6 miesięcy,
- okres pozbawienia wolności i 6 miesięcy po tym okresie,
- 4 tygodnie od szczepienia szczepionkami z osłabionymi bakteriami i wirusami
- 48 godzin od szczepienia szczepionkami z zabitymi/inaktywowanymi wirusami, bakteriami, riketsjami,
- 48 godzin od szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A (bez kontaktu z chorobą),
- 2 tygodnie w przypadku szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (bez kontaktu z chorobą),
- 3 miesiące po biernym uodparnianiu surowicami odzwierzęcymi,
- 48 godzin od przyjęcia anatoksyny błonicowej i tężcowej,
- 48 godzin od przyjęcia szczepionki przeciw wściekliźnie i odkleszczowemu zapaleniu mózgu, a 1 rok w przypadku ryzyka zakażenia.

Jakie choroby są przeciwwskazaniem do oddawania krwi?

- żółtaczka zakaźna (WZW B, WZW C) lub każda inna niewyjaśniona postać żółtaczki,
- poważne aktywne lub przewlekłe choroby układu krążenia jak: wady serca, choroba wieńcowa, zawał, stan po zawale serca, zaburzenia rytmu, zapalenia serca, niewydolność krążenia oprócz wad wrodzonych całkowicie wyleczonych,
- przebycie poważnej choroby ośrodkowego układu nerwowego, w szczególności takiej jak padaczka, organiczne schorzenia układu nerwowego, choroby psychiczne,
- nawracające omdlenia i napady drgawkowe poza drgawkami wieku dziecięcego (lub jeśli przez 3 lata od zakończenia leczenia nie obserwuje się nawracających drgawek),
- choroby naczyń krwionośnych, takie jak: miażdżycza znacznego stopnia, stan po udarze mózgu, choroby tętnic, nawracające zapalenia żył,
- aktywne, przewlekłe lub nawracające choroby układu oddechowego, np.: zapalenie oskrzeli, czynna astma oskrzelowa, czynna gruźlica,
- aktywne, przewlekłe lub nawracające choroby układu pokarmowego, takie jak np.: przewlekłe biegunki, ostre i przewlekłe choroby wątroby, stan po resekcji (usunięciu) żołądka,
- aktywne, przewlekłe lub nawracające choroby układu moczowego,
- aktywne, przewlekłe lub nawracające choroby skóry, jak np.: łuszczyca, sklerodermia,
- aktywne, przewlekłe lub nawracające choroby gruczołów dokrewnych i zaburzenia przemiany materii, jak np.: nadczynność i niedoczynność tarczycy (po operacji tarczycy i w okresie przyjmowania hormonów), choroba Gravesa-Basedowa, choroba Cushinga itp.,
- cukrzyca,
- aktywne, przewlekłe lub nawracające choroby układowe, np. kolagenozy (LE),
- nowotwory złośliwe poza rakiem in situ, pod warunkiem całkowitego wyleczenia,
- aktywne, przewlekłe lub nawracające choroby krwi i układu krwiotwórczego,
- kiła,
- choroby zakaźne, takie jak: HIV I/II, HTLV, babeszjoza, gorączka Chagasa (*Trypanosoma cruzi*), leiszmanioza trzewna (*Kala Azar*), promienica, tularemia.

Bibliografia:

<https://www.gov.pl/web/nck/dyskwalifikacje>

<https://www.gov.pl/web/nck/fakty-i-mity-o-krwiodawstwie>

<https://www.rckik.poznan.pl/mity-i-pytania>

twojakrew.pl

Rzecznik Praw Pacjenta